

Veckobladet

nr 17 kom inte till prenumeranterna som den skulle i fredags utan först nu på måndag. Den adresserades och lämnades in i god ordning så felet är uteslutande postens. Det är naturligtvis oacceptabelt, särskilt mot bakgrund av hur noga posten har blivit med att tillämpa de tre "fördröjningsdagarna" även om det råkar vara en röd dag i veckan.

Vi ska nu kontakta posten och begära kompensation i den formen att de distribuerar nr 19 fredag den 30 trots att det är helg dagen innan. Vårgrar de (och erbjuder annan kompensation) så hoppar vi över nästa veckas nummer. Var alltså beredda på att få vänta extra länge på nästa nummer.

Anteckningar från en strejkvecka i Lund.

Måndagen 5 maj höll både v och s möten om Kommunals strejk. V beslöt att politikerna *inte* skulle låsa upp skolor när strejken i Lund inleddes den 12 maj. S beslöt att politikerna skulle låsa upp dem.

Tisdag 6 maj meddelade jag skoldirektör Sten-Bertil Olsson att jag i egenskap av Utbildningsnämndens ordförande beslutat att politikerna *inte* skulle låsa upp gymnasieskolorna. Han började utreda beslutets konsekvenser och spred information om det i kansliet, till politikerna och till gymnasierna.

Onsdag 7 maj fick jag veta att endast Polhemsskolan skulle förbli helt låst. Övriga skolor skulle vara helt eller delvis öppna, eftersom låsningen där skedde automatiskt. Större delen av Vipeholm skulle låsas först från tisdag 13 maj.

Torsdag 8 maj sammanträdde Utbildningsnämndens presidium i närvaro av skoldirektören och förvaltningsassistenten. I diskussionen om låsningen hävdade Sven Tufvesson(s) liksom Louise Rehn Winsborg(m) arbetsgivaransvaret och uppmanade mig att upphäva mitt beslut. Jag stod fast vid beslutet. Protokoll fördes.

Fredag 9 maj intervjuades jag av en journalist på Sydsvenskan om mitt beslut. Jag förklarade det och hävdade i första hand strejkrätten. Initiativ till artikeln hade tagits av Louise.

Lördag 10 maj trycktes artikeln. Den hade högt läsvärde eftersom alla undrade hur strejken skulle påverka gymnasierna, när den bröt ut följande måndag. Därmed fick allmänheten också korrekt kun-

Forts. på sid. 2

De rödgröna alliansernas problem

På alla de tre parlamentariska nivåerna – stat, region, och kommun – samarbetar vänsterpartiet med miljöpartiet och socialdemokraterna i "rödgröna" allianser. På sistone har ju samarbetet på riksplanet varit omdiskuterat och allmänt har det förmärkts slitningar som inte minst bottnar i den ekonomiska situationen som är bekymmersam på alla nivåer. Vi har därför ställt frågor till representanter för vänsterpartiet: hur är det med ekonomin, hur går samarbetet, vilka är reaktionerna i partiet och bland allmänheten?

Karin Svensson Smith, riksdagen:
"Sveket" har gett oss s-röster

Överenskommelsen om infrastrukturen som skulle ge ny järnväg för 101 miljarder beskrevs av dej som en stor framgång för vänsterpartiet. Nu har det stått i tidningarna att Banverket ska skära bort 5,5 miljarder i sina investeringar 2005 och 2006.

Det som skett är att finansdepartementet har uppdragit åt alla andra departement att utgå från förlänga 2004 års budgettak två år framåt. Vi måste ha beredskap för att lågkonjunkturen blir lång och djup, säger den kommunikationsansvariga ministern Ulrica Messing. Något bindande beslut handlar det alltså inte om.

Vad skulle du tycka om beslutet blev sådant?

Det skulle vara absurt. Just som man sitter och putsar på de remisser om utbyggnadsplanerna som ska in till Banverket som underlag för dess avvägningar kommer de här signalerna. Det svår naturligtvis mot den miljöpolitisk som regeringsöverenskommelsen talade om.

Hade det skett något samråd med mp och v i förväg?

Inte med mej och inte med kamraterna på vänsterpartiets insynsposter i finansdepartementet. Jag har protesterat och fått löfte om samråd i fortsättningen.

Det här låter som den socialdemokratiska maktarrogans som det har talats om i vissa kommuner.

Man grips av misstanken att regeringen förbereder sej för att byta samarbetspartner efter ett ja i EMU-omröstningen. Men formellt är den i sin fulla rätt att handla som den har gjort. Annat vore det om vi satt med ...

Forts. på sid. 2.

Mats Olsson, kommunstyrelsen:
S-återfall i betongbeteende?

I Malmö kommun har vänsterpartiet lämnat det rödgröna samarbetet och i Stockholm ställde det inte upp på utformningen av trängselavgifterna. I båda fallen handlar det förstas om sakfrågor, men bidragande tycks också vara vad man uppfattar som socialdemokratisk maktarrogans och självtillräcklighet, ett fenomen som ju inte är precis nytt. Har det märkts något liknande i Lund?

I den kommunala ledningen är samarbetsklimatet mycket gott och konstruktivt.

Gäller det även på andra kommunala nivåer?

Jadå, det gäller inte minst i de viktiga barn- och skolnämnderna. Fast ett undantag är nog ändå Byggnadsnämnden, där socialdemokraterna nyss gick samman med moderaterna och beslöt att riva ett gammalt hus i Östra Mårtensgatan. Det ser ut som ett återupplivande av den gamla betongmajoriteten.

Men finns det risk för att majoritetskoalitionen ska spricka, här som i Malmö?

Sakfrågan i Malmö gällde ekonomin 2004 och det problemet har vi i Lund skjutit framför oss, till hösten. Då kan det bli kärt om prognoserna håller.

Hur kärt då?

Dagens prognoser säger att resultatet blir 60 till 80 miljoner sämre än beräknat, och det finns inga reserver i budgeten. Det finns många osäkerheter, till exempel om hur den kommunala skatteutjämningen slår, och i bästa fall får vi en kraftigt förbättrad konjunktur under resten av året som förbättrar skatteinkomsterna. Men tills vidare måste vi utgå från att

Forts. på sid. 2.

Saima Jönsson, Region Skåne:

– Svaga protester mot nedskärningar

Om Region Skånes katastrofala ekonomi har Veckobladet skrivit förr, liksom andra tidningar. Problemet är alltså att tidigare sparåtgärder inte har fungerat som planerat samtidigt som skatteinkomsterna minskar på grund av lågkonjunkturen. Eller är det katastrof? Har vänsterpartiet någon avvikande syn på det ekonomiska läget?

Nej. Alla partierna tror i princip på de prognoser som tjänstemännen presenterar.

Det har sagts att den ekonomiska styrningen i regionen är svag och att det är ett skäl till att pengarna läcker ut. Gör ni politiker något åt det?

Numera får vi månadsvisa rapporter om ekonomin. Och som VB berättat har det hållits och kommer att hållas extra möten i olika sammanhang.

Finns det något alternativ till besparingar eller eventuellt nya höjningar av landstingsskatten? Kan staten tänkas skjuta till mer pengar? Planeras det några framstötter?

Inte vad jag vet. På längre sikt finns det nog en insikt om att sjukvården måste få kosta mer för samhället, kanske 10 procent av bruttonationalprodukten mot cirka 8 procent idag. Men staten kräver säkerligen att landstingen och däribland Region Skåne sparar och framför allt gör sin struktur effektivare innan den går in med mer pengar.

Uttrycket "effektivare struktur" brukar betyda nedläggningar.

Visst. Vi har ju ett program för regionen, "Skånsk livskraft", som har antagits under stor enighet, och som bland annat ska styra de vårdsökande till rätt nivå, nivåer som i regel är billigare. Det programmet kommer att forceras nu.

Vi har fått läsa att det bland annat betyder att akutmottagningarna ska bort i Ängelholm och att verksamheten i Ystad ska reduceras starkt. Kommer även Lund att drabbas? Det har ju tidigare talats om en striktare arbetsfördelning

Forts. på sid. 2.

Anteckningar...

forts från sid 1

skap om de tre partiernas ställningstaganden.

De kontakter jag hade med politiker och allmänhet tydde på att många var mycket kritiska mot mitt beslut. Man menade bland annat att jag svikit mitt samhällsansvar och missbrukat delegationsinstrumentet.

Måndag 12 maj inleddes strejken. Polhemsskolan och delar av andra gymnasier förblev låsta. S, v och mp hade ett gemensamt sammanträde inför onsdagens nämndsmöte. Det framgick att en stark opinion inom s var emot beslutet att låsa upp skolorna.

Sven presenterade en enande lösning. Vi skulle dels söka dispens hos Kommunal för genomförandet av de nationella proven och dels stänga alla skolorna helt och hållet av miljöskäl. Det innebär att stängningen av gymnasier i fortsättningen skulle vara hundra procentig, frånsett de tider då eleverna släpptes in för nationella prov. Detta var alltså en utvidgning av strejkens omfattning, samtidigt som hänsyn togs till de studerande.

Dispensen var en förutsättning för enigheten. Eftersom också Kommunal skulle tjäna på dispensen fanns hoppet att den skulle beviljas. Sven hade gott hopp efter kontakt med Kommunal lokalt och regionalt.

Vi trodde att de tre styrande partierna skulle rösta för förslaget och de borgerliga mot.

Onsdag 14 maj skulle Utbildningsnämnden sammanträda. Omedelbart före sammanträdet fick vi veta att Kommunal vägrat dispensen.

Sven lade ändå fram förslaget inför nämnden. Det visade sig överraskande att det fick stöd av alla de borgerliga partierna. Jag reserverade mig liksom halva den socialdemokratiska gruppen och mp mot att skolorna skulle öppnas inför de nationella proven. Protokoll skrevs och justerades omedelbart för att vara tillgängligt för alla.

Torsdag 15 maj meddelade pressen att skolorna skulle öppnas för de nationella proven. Konstigt nog kom det uppseendeväckande och lyckliga faktum att alla skolor skulle stängas helt bort i pressens och allmänhetens reaktioner.

Fredagen 16 maj redogjorde jag för situationen i Sydnytt.

Idag, måndagen 19 maj tycks gymnasiernas rutiner i strejksituationen ha satt sig. Skolorna är stängda, frånsett vid provtillfällena. Nedskärpning och vandallisering har stoppats.

Kommunal har hotat att förlänga strejken i Lund. Vi får se om hotet verkställs. Annars återgår allt i Lund till det normala måndagen 26 maj.

Samtidigt inleds kanske den stora strejkomgången som ska pågå tills avtal slutits.

Gunnar StenSSon.

Riksdagen

forts från sid 1

Men de dystra ekonomiska utsikterna är väl ett faktum. Eller görni en annan bedömning i vänsterns riksdagsgrupp?

Nej, vi tror tills vidare på Ekonomistyrningsverket, även om de har en tendens att svartmåla läget inför en budgetuppgörelse. Vi är ju kritiska till utgiftstaket men tror inte heller att statsskulden kan öka hur mycket som helst. Men det gäller att spara på rätt sätt och även att öka statens inkomster. Det är fel att spara på järnvägsutbyggnaden liksom det är kontraproduktivt att spara på utbildning och forskning. Det var rätt att spara på säkerhetspolisen och på vägutbyggnaden vilket vi har medverkat till.

Än inkomsthöjningar då? Menar du höjda skatter?

I första hand och konkret tänker jag på dieselskatten. Enligt Statens institut för kommunikationsanalys betalar den tunga vägtrafiken bara mellan 10 och 30 procent av sina totala kostnader, beroende på hur man räknar. Åkerierna borde snarast få vänja sej vid en betydligt högre kostnadsnivå genom att bränsleskatten höjs med förslagsvis 50 öre om året. I en första omgång skulle det ge cirka 1,9 miljarder kronor.

Blir det inte svårt för vänsterpartiet att svälja nya nedskärningar med tanke på den debatt som var i anslutning till den senaste budgetuppgörelsen?

Partistyrelsen har beslutat att tillsätta en budgetarbetsgrupp som även innehåller representanter från riksdagen. Den ska vända på alla stenar och komma med förslag till ett möte i juni, även om jag tvivlar på att den hinner komma särskilt långt till dess.

Vi har frågat kommun- och regionpolitikerna om reaktioner på nedskärningarna. Hur är det i riksdagen?

Vi bombarderas och belägras av företagare som protesterar mot den tredje sjuklöneveckan. Jag svarar dem att de ska tacka vänsterpartiet för att det inte blev en fjärde vecka. Men visst är sjukskrivningarna ett enormt problem. I valrörelsen senaste hade jag tillfälle att tala med personer som verkligen kan ämnet, personal på försäkringskassorna, och de vittnade om hur de måste koncentrera sej på sina akuta arbetsuppgifter och inte hann med rehabiliteringen.

Några andra reaktioner än företagarna? Facket till exempel?

Just nu tycks luften ha gått ur LO, efter brytningen med regeringen om buffertfonderna. Och inte heller från allmänheten i stort kommer det särskilt mycket protester. Tvärtom har den enligt opinionsmätningarna belönat vänsterpartiet med ett ökat stöd efter budgetuppgörelsen, trots allt som sades av kritikerna.

Kommunen

forts från sid 1

underskottet blir av den storleksordningen. Då måste kommunen öka inkomsterna eller sänka utgifterna eller både och.

Ökade inkomster betyder väl skattehöjningar?

Ja i praktiken. Vänsterpartiet har ju i samband med Kommunals konflikt redan uttalat att vi är beredda att höja kommunalskatten för att förbättra lönerna, men regionen höjde ju skatten i år och det politiska utrymmet för höjningar är begränsat. Alternativet är att spara, och det av en sådan storleksordning att man kommer in på kärnverksamheterna.

Du ser det inte som ett alternativ att strunta i balanskravet?

Kommunens affärer måste ju gå ihop. Man kan göra en glädjebudget och sen konstatera att den sprack men vi var optimistiska redan när det gällde budgeten i år.

Vad skulle det behöva sparas på för att klara hem 60–80 miljoner?

Vi skulle tvingas skrota det mesta i det rödgröna 34-punktsprogrammet, åtminstone det som kostar något väsentligt. Skolan skulle inte få de utlovade förbättringarna, barngrupperna skulle inte minska i storlek på daghemmen.

Det är ju ett område där koalitionen har haft en hög profil.

Ja, vi har varit kaxiga. Lund skulle ha blivit först i landet med att först fastställa och sen genomföra normer för gruppstorlek. På det området finns ett starkt förväntanstryck från föräldrar och personal, och vi kan vänta oss en svekdebatt om vi inte håller löftet.

Bostadsbyggandet var en annan huvudpunkt i de rödgröna kommunlöftena. På nationell nivå vägrar byggandet att ta fart, och det har varnats för att byggsektorn kommer att förlora 14 000 jobb. Fast trycket på bostadsmarknaden sjunker kanske i lågkonjunkturen?

Knappast i en stad med Lunds arbetsmarknad och befolkningsammansättning. Nu ligger visserligen bostadsbyggandet utanför den kommunala budgeten men det kan påverkas ändå. Till exempel skulle vi behöva förstärka stadsbyggnadskontoret för att få fram planer snabbare men nu drabbas de av det allmänna sparandet.

Vad säger vänsterpartiets kommunalpolitiker på sina måndagsmöten om allt detta?

Vi har beskrivit scenarier men inte fattat några principiella beslut. De avgörande besluten om budgeten för 2004 måste fattas i slutet av september och början av oktober.

Vad händer om de inte kan det?

Då skulle trovärdigheten för det rödgröna alternativet rubbas svårt i en kommun där borgerlig majoritet är ett slags normaltillstånd.

Regionen

forts från sid 1

mellan specialistvården i Lund och Malmö.

Det är en gammal tanke som hittills inte har kunnat realiseras, främst på grund av lokalt motstånd. Men eftersom Lund och Malmö är undervisningssjukhus är läget mer komplicerat där och utredningarna är inte klara. När de kommer blir det säkert aktuellt med besparingar även på universitetssjukhuset i Lund.

De billigare vårdformerna du nämnde handlar ju i första hand om primärvården, vårdcentralerna. Innebär det att de slipper spara?

Det finns ett sparbeting även på öppenvården och den måste väl dra sitt strå till stacken. Där finns till exempel en kostnadskrävande verksamhet som heter mobiljour som jag själv tror kan tas bort. Ett par skoterskebemannade filialer kan kanske också dras in. Men i princip ska primärvården fredas, och det är inte minst vänsterpartiets linje.

Men VB har ju tidigare berättat att v-politiker i Malmö suttit och aktivt pekat ut en vårdcentral som kunde dras in.

Det handlade om vårdcentralen Eden, och det var ett olyckligt beslut eftersom det är en mycket väl fungerande enhet. Men sista ordet är inte sagt i den frågan.

Hur fungerar samarbetet mellan de tre "regeringspartierna" i regionen?

Bra, såvitt jag kan bedöma. Det finns som sagt en samsyn om det ekonomiska läget. I styrelser och nämnder hålls förnöten så som avtalats och jag upplever att vänsterpartiet kan påverka förslagen och därmed besluten i de sammanhangen.

Men partiets distriktsstyrelse var ju mycket kritisk mot partistyrelsens uppgörelse om höstbudgeten, en uppgörelse som regionrådet Vilmer Andersen reserverade sej mot. Hur kommer det sej då att man så godvilligt tycks svälja de socialdemokratiska nedskärningarna här i Skåne?

Vänsterpartiet har haft invändningar. Ifråga om vårdavgifterna har vi föreslagit lägre höjningar och särskilda hänsyn till vissa grupper, och samma sak gäller Länstrafikens taxehöjningar. Men det är inte särskilt sannolikt att vi kan få någon ändring till stånd. Och några ultimativa krav har vi inte ställt.

Är det ändå inte förvånande med tanke på det militanta språkbruket i andra sammanhang?

En faktor är nog att regionpolitikerna i hög grad byttes ut genom det förra valet och att många fortfarande har svaga kunskaper om vår-

forts på sid 3

Valutaspekulationer

Den dag detta skrivs – måndagen den 19 maj – när euron upp till samma nivå mot dollarn den hade när den lanserades för fyra år sedan: 1.17 dollar för 1 euro. Det ger envar anledning att reflektera lite över sambandet mellan valutorna och världspolitiken.

Vi betalar, vi betalar

Vi sa det redan under Vietnamkrigets: USA betalar visserligen formellt kriget, men det är vi i den övriga världen som finansierar det. Med det menade vi att krigskostnaderna i den amerikanska statens budget behövde inte motsvaras av lika stora skatteintäkter. Man kunde lugnt köra med väldiga budgetunderskott därför att sedelpressarna betalade utan att det blev (svårare) inflation. En hel värld stod redo att leverera varor till USA och som betalning få dollartillgodohavanden som man sedan lät stå kvar i USA. Dollarn var världens reservvaluta.

Så är det förstås nu också: USA kan vältra sig i krigsmaterial och rymdexperiment, japanska bilar och Mellanösternolja – allt betalas av oss alla. Irakkrieget är inget ekonomiskt problem för USA, vi betalar Särskilt generösa bidragsgivare är förstå alla de människor i t.ex. Latinamerika och Östeuropa som

har sina besparingar i dollar i madrassen. När de amerikanska budgetunderskotten ser ut att bli riktigt stora så sjunker dock dollarkursen och det är det som händer nu. Men vi och våra banker tycker inte om det – våra dollarreserver minskar ju då i värde – och vi försöker hålla dollarns värde uppe.

Därför EMU

Så vitt jag förstår så är en av avsikterna med EMU att erbjuda ett alternativ på den punkten, att utmana dollarn som världs- och reservvaluta. Det måste vara det Leif Pagrotsky menade när han tala om "machovaluta" i sin artikel. Tja, det är väl inte helt fel att utmana dollarn? Så att USA kan få betala sina krig själv?

Det finns alltså komplikationer i ställningstagandet kring EMU-frågan och jag är inte riktigt säker på att de kommer fram i den enklare propagandan. Men det ska bli intressant att se om någon från JASidan kommer att fria till krigsmotståndare och USA-skeptiker med sådana argument. Man skulle så klart börja tala om EU som ett politiskt projekt avsett att bygga en europeisk motvikt till den amerikanska världsmakten. Med den vanliga logiken om fiendens fiende skulle man snart sitta där och heja

på uppbyggnaden av en europeisk militär styrka och ett gemensamt försvar inom EU. Ulf Dahlsten, ni vet han som förstörde Posten, försökte sig på det här i en obehaglig DN-debatt artikel i höstas.

Sådant är naturligtvis vansinne. Världen blir inte bättre av att det i nästa omgång skulle vara Europa och USA som kapprustar. Och vad gäller Europa som motvikt till det amerikanska imperiet så ska man nog inte glömma de europeiska imperietraditionerna, Vad skulle vara vunnit med att byta Wall Street mot London eller Frankfurt som finansiellt centrum? Skulle det vara trevligare att finansiera europeiska krig än amerikanska?

Vad kan man göra?

Handlingsalternativen är alltså inte så muntra. Vad ska man då ta sig för i den europeiska storpolitiken? Jag tror det klokaste för varje land att se tiden an, att bevara sin politiska och ekonomiska självständighet så långt det är möjligt. Sen får man försöka ta ställning till uppkommande kriser och konflikter efter bästa förstånd, men då i varje fall kunna handla efter eget huvud och inte vara bunden. Jag tror att detta är det bästa för Sverige, men faktiskt också för andra länder i

Europa. Allianser och koalitioner spricker alltid och då ofta under svårartade former. Trots min lust att lämna dollarklubben kommer jag alltså att säga Nej till EMU. Till det bidrar naturligtvis också andra skäl som är mindre rationella, t.ex. en vilja att inte låta manipulatorerna i etablissemangen vinna en gång till.

Under tiden får jag väl glädja mig med konsekvensen av den sjunkande dollarn: det fallande bensinpriset. Ack, vem minns inte de färgglada plastvimplarna och stormfanorna kring bensinstationerna med "Sänkt bensinpris" som fanns förr. Förmodligen höjde man priset varje vecka för att under veckosluten kunna sända ut det glada budskapet. Nu vill vi se det igen! Själv tänker jag fira genom att köra en extra runda runt kvarteret under helgen.

Lucifer

Tulpaner, tulpaner, tulpaner

Regionen

forts från sid 2
den som är regionens helt dominerande verksamhet. Då är det inte så lätt att formulera alternativa förslag.

Nedskärningar i vården har ofta varit starkt mobliserande. Hotet om skrotat BB gav Söderhamn dess största demonstration nånsin, i Mariestad ockuperades en mottagning under lång tid, i Värmland falldes den rödgröna majoriteten när den ville lägga ner två akut-sjukhus och här i landskapet minns vi hur simrishamnarna stod på torget och bankade på kastruller. Hur har skåningarnas reaktioner varit på de nedskärningar som hotar nu?

Lama. Det var visserligen en liten demonstration till förmån för Eden men annars känner jag inte till något och det är inte många som hör av sej till oss politiker.

Hur kan det komma sej, mot bakgrund av alla starka tidigare reaktioner som jag nämnde?

Jag tror att det finns ett utbreddt krismedvetande. Ingen har kunnat undgå att läsa och höra att regionens ekonomi är under isen. Och vi får inte glömma att personalen och resurserna hitintills har ökat, trots tidigare larmsignaler. Det är en viktig förklaring till läget.

Idén med koloniträdgårdar uppstod först i Tyskland i industrialismens och urbaniserings spår. Kommuner och järnvägsbolag upplät även i Sverige efter vad jag har hört sådan mark som eventuellt skulle användas för expansion i framtiden till koloniföreningar, där stadsbor kunde arrendera en liten jordplätt för att kunna dryga ut hushållskassan med egenodlade produkter, främst potatis. Även i kristider har koloniodling varit ett välkommet tillskott till kosthållat.

Det var då det. Tiderna förändras. Så i SDS 03-05-15 ett förslag från en professor på LTH om att Lunds kommun borde sälja ut kolonimarken och få in miljoner och åter miljoner. Och förtäta staden. Alternativt höja arrendena om inte områdena öppnas upp för allmänheten. Men enligt tekniska nämndens taleskvinna vore det helgerån att sälja ut eller höja arrendena och koloniområdena är inte alls så svårtillgängliga, utan är ofta öppna för alla.

Attraktiv bostad

I Urban 03-04-30 råkade jag läsa en rapport om hur otroligt attraktiva kolonilotter blivit i bostadsbristens stor-Köpenhamn. Många unga par har svårt att finna en bostad, särskilt i centrala staden och flyttar nu in i koloniträdgårdarna som ligger bra till. De har stigit skyhögt i värde, man kan få

betala upp till 600 000 danska kronor för en "have" med en liten stuga. Där man har för avsikt att bosätta sig permanent i bostad på annan bostad. Vilket kolonilotterna inte är avsedda för. Det kan leda till åtskilliga problem med hygien, infrastruktur, försäkringar och eventuell vandalisering ansågs det, och en sådan utveckling vill man helst inte se.

Själv har jag haft turen att få bli medlem i en koloniförening som hyr marken av järnvägen på ettårskontrakt. I omgångar har delar av området rätt nyligen bebyggts för olika ändamål, men fortfarande består drygt 50 lotter. I föreningens stadgar står att vid överlåtelse ska familjemedlemmar ha företräde. Ändamålet med föreningen är bl.a. att "meddela medlemmarna bästa möjliga råd och upplysningar i trädgårdsskötsel och att i detta syfte ordna föredrag i ämnen som har med rationell trädgårdsskötsel att göra."

Och mycket riktigt, i höstas anordnades en kurs i hur man beskär fruktträd och nyligen visades hur man med pilkvislar kan fläta en "klätterställning" för bönodling. På min odlingslott finns en minimal stuga samt en vattenkran. Första våren i kolonin är spännande. Inte vet jag än vad som ska uppbringas. Blommor och grönsaker? Frukt och bär? Kaniner och mördarsniglar? Just nu prunkar det

av otaliga tulpaner i alla möjliga färger.

Hela området sjuder av aktivitet. Snickargläde och odlingsfröjd. Kratta gåingar och byta växter. Goda grannar och trevlig samvaro. Blandade åldrar, några barnfamiljer, även om medelålders kvinnor verkar överväga något. Vad vore ett land utan sina tanter?

Ett djupt andetag

Man behöver inte sätta sig i bilen och köra timme efter timme eller flyga iväg långt bort för att få miljöombyte och koppla av. Att komma till kolonin är som att komma till landet mitt i stan, in i en oas. Man kan dra ett djupt andetag, börja gräva, plantera, så, klippa, göda, dra en skottkärra med trädgårdsavfall till kontainern. Man rör sig, kommer på andra tankar och lever i nuet. Det är välgörande att arbeta med jorden och få den att grönska och ge avkastning, som omväxling till att vända papper eller människor.

Måste medge att mina motiv är rent egoistiska, jag mår bra av trädgårdsarbete. I kolonin finns inte så många yttre krav. Allt man gör är bra. En villaträdgård kan bli en börda, men kolonin är ett spa för själen. Kommunen borde kanske satsa mer på att dela ut fler odlingslotter som ett led i att förebygga dagens utbredda ohälsa?

Gunilla Klose

VECKOBLADET Svartbrödersg 3, 22350 Lund. Tel 046/138213. Utges av V Lund. Prenumerationsavgiften, 250 kr/år, insättes på postgiro 1 74 59-9. **Ansv utgivare: Ola Hagring** Tel 046/143309 Manus sändes till ovanstående adress el. e-post till: vbladet.lund@passagen.se. Red. förbehåller sig rätten att korta i insänt material. Tryck: KFS AB, Lund. Adressbyte: sänd e-post, eller använd postens adressändringskort.

Begränsad eftersändning. Vid definitiv adressändring sänds tidningen i retur till Veckobladet.

Närande och tärande människor

Nu strejkar kommunalanställda i Lund. Bland dem finns många lågavlönade kvinnor. Det får mig att tänka på paret Bo Södersten och Birgit Friggebo. Södersten var professor i nationalekonomi här i Lund och är alltid beredd att uttrycka sig lika tvärsäkert om vad som helst. Han har länge utnyttjat sin tjänstebenämning för att ge tyngd åt diverse löst och okunnigt tyckande i många debattartiklar. I måndags (den 19 maj) tyckte han till exempel i Sydsvenskan att undersköterskor inte har för låg lön och därför inte ska strejka.

Södersten delar in människor efter yrke i två grupper: "tärande" och "närande". Närande är alla de som arbetar i den privata industrin med att tillverka prylar och kränga produkter på den internationella marknaden. Till de tärande hänförs han alla dagisfröknar, undersköterskor och andra som arbetar hårt och seriöst i den offentliga sektorn. Han tycker att det är helt i sin ordning att kvinnor som vårdar gamla och tar hand om barn ska ha lägre lön (och därmed ha sämre bostäder, färre prylar och ortoftigare semester) än män som arbetar med varuproduktion.

Vad är viktigast

Vi människor är fria att teoretiskt dela in oss själva, dela in mänskliga yttringar och dela in naturföreteelser på det sätt som vi finner lämpligt och ändamålsenligt. Marx gjorde det på sitt (och vårt) sätt. Södersten delar också in människor, även om han vid en jämförelse måste anses tillhöra tänkarnas B- eller C-lag. Med indelningen ville han påvisa att vissa arbeten är viktigare och mer värda än andra. Viktigast är då att utveckla, producera och marknadsföra materiella och immateriella produkter på en internationell marknad. Det är denna verksamhet som, enligt honom, skapar värden som sedan kan användas till skola, vård och omsorg.

Jag vill minnas att Södersten en gång upprörde sig över att mer skattemedel användes per dagisbarn än per ekonomistudent. Han verkade inte förstå (eller bötades inte förstå) att omvårdnad av små barn kräver mer resurser och är en mer avancerad uppgift än att hjälpa 20-åringar att lära sig bokföring. Detta belyser den intellektuella normalnivån i hans skrivande.

Ett gycklarpar

Birgit Friggebo, sedermera landsövding i Jönköpings län, är för

mig mest känd som den som försökte stämma upp med "We shall overcome" i Rinkeby utan ha verkat reflektera över vem som är "we". Dessutom visade hon ju upp en ovanligt usel förmåga till timing. Södersten hamnade så småningom också i Jönköping – vid den så kallade Internationella Handelshögskolan därstädes (den är troligen ungefär lika internationell som allt annat i en alltmer globaliserad värld, men det är ju vanligt att man försöker höja sin status med ord och benämningar).

Om man ska vara välvillig skulle man kunna sträcka sig till att kategorisera paret Södersten och Friggebo som provokativa och lätt underhållande gycklare i det offent-

shall overcome" unisont. Det handlar antagligen om samhällsklasser, patriarkat och om feminism. Det handlar troligen också om hegemonin över det offentliga tänkandet och tyckandet. Och det handlar om behovet av genomtänkta, slagkraftiga och realistiska alternativ i samhällsutvecklingen

Också i marxistiskt präglade framställningar talar man om produktion och reproduktion. Man indelar också samhällsföreteelser som tillhörande bas eller överbyggnad. Indelningarna styr oss till en syn som innebär att varuproduktionen är det primära och grundläggande. Vi behöver då daghem, matlagning, och sjukvård för att upprätthålla och underhålla en

arbetet skulle då anses kunna vara service till dem som arbetar med de grundläggande behoven. Att vi inte ser det så beror på att det är mest ekonomiskt gynnade männen (jägarna, kapitalägarna, jordbrukarna och så småningom delvis också industriarbetarna) som har bestämt vad som är primärt och vad som är sekundärt.

Om vi nu leker med tanken att det är sådant som omvårdnad av barn, hushållsarbete, vård, städning och kassaarbete på konsum som är det primära, medan vi kallade allt för "service" som försörjer dessa verksamheter med varor, skulle vi kunna se världen på ett helt annat sätt. Då skulle det inte anses självklart att medelmåttiga tekniker i industrin (eller för den delen en professor i Lund eller Jönköping) ska tjäna 3-5 gånger mer än dem som först använder arbetstiden till att vårda barn och gamla för att sedan i många fall oavlönat står för huvuddelen av matlagning, tvätt och städning.

Vad säger samhällsvetarna?

Det här var några amatörmässiga reflektioner. Nu hoppas jag att partiets samhällsvetenskapliga professorer och docenter leder ut sammanhangen på ett begripligt sätt och utan att ge sig in i mystifierande teoretiska formuleringar (som vi såg exempel på i Veckobladet för ungefär ett år sedan).

Teorier är till för att göra den komplicerade verkligheten lättare för oss att förstå och för att vägleda oss i handling. De borde inte enbart vara till för att få oss som inte behärskar terminologin att känna oss dumma. För då ingår de i "reproduktionen av samhällliga förtryckarstrukturer".

Mats Bohgard

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Gunnar Sandin (red.) och Kajsa Theander. Nästa redaktör Gunnar Sandin, 135899.

Manus sänds per post till Veckobladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Måndag e. 17 till fax 046-123123, tel 046-138213.

Manus mottas gärna i form av Worddokument (.doc), RTF eller ren text på 3,5" diskett. Bifoga helst pappersutskrift. Enklare är att skicka e-post till

vbladet.lund@passagen.se

Telefon till redaktörerna:

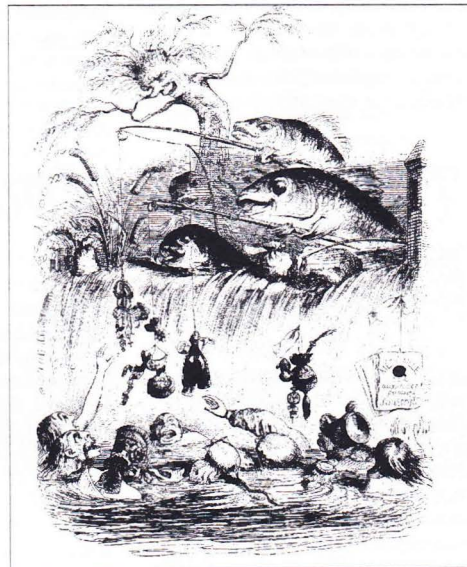
Gunnar Sandin 13 58 99

Charlotte Wikander (tj) 13 96 26

Vid utebliven tidning ring

Cecilia Wadenbäck 13 82 13.

Artikelförfattaren vänder upp och ner på Karl Marx schema och placerar bland annat fisket i överbyggnaden. En annan som vände på detta med fisket var tecknaren Grandville som brukar få illustrera Veckobladet när ordinarie bildmakaren Goja är bortrest, som i detta nummer och nästa.

liga Sverige. Men det är tråkigt att de har givits makt att namnge begrepp som påverkar människors tänkande (om inte annat när det gäller vad vi ska kalla små trädgårdsbyggnader som inte behöver byggnadstillstånd).

Bra motbilder saknas

Jag saknar tydliga, publika, slagkraftiga och välformulerade motbilder till Söderstens och förenklade (ny)-liberala slagord. Här räcker det inte med att damma av gamla kommunistiska teser. Det behövs någon som på ett förståeligt sätt talar om vad syftet är och vems intressen man tjänar när man delar in människor i närande och tärande på Söderstens sätt. Det behövs också någon som kan förklara varför det inte är meningsfullt att försöka få vanliga Rinkebybor och Carl Bildt att utgöra ett gemensamt "we" och sjunga "We

effektiv arbetskraft (det vill säga: vi äter för att kunna arbeta och arbetar inte för att kunna äta). Synsättet har sin grund i en historisk arbetsfördelning mellan män och kvinnor och indelningen används också i dagens maktstrukturer. Det avspeglar sig till exempel i den vanliga indelningen "industriktor" och "servicesektor".

Tillhör fisket överbyggnaden?

Men är det så självklart vem som servar vem? De verksamheter som män har sysslat med i historien har avlönats bättre och belönats med makt på grund av den stora rörligheten i manliga verksamheter som inte varit bundna till långsiktiga omvårdnadsprojekt. Vi skulle lika väl kunna säga att värden, omsorgen, hushållningen och skolan är det grundläggande och primära. Jakten, fisket och industri-